

Puolustusministeri Antti Häkkäsen puhe

Mikkelin Liikemiestenseura ry:n 125-vuotisjuhlassa 2.11.2024

***

Hyvä juhlayleisö,

”Liikemiesten seura Mikkelissä” perustettiin 24.9.1899 Mikkelin WPK:n talolla.

Vuonna 1899 Suomi oli kovin toisenlainen kuin tänään.

Tuolloin olimme osa Venäjän imperiumia ja tsaarin venäläistämisen kohteena. Pieni ja köyhä Suomen kansa oli heräämässä kansallistunteeseen.

Tahto saada oma valtio oli syttynyt. Halusimme olla vapaa ja itsenäinen valtio. Nämä historian yksityiskohdat ovat karulla tavalla läsnä tämän päivän työpöydälläni. Ukraina, Venäjä – Suomen turvallisuus ja vapaus.

Vuoden 1917 itsenäisyys ei syntynyt tyhjiössä. 1800-luvun puolivälin jälkeen kansallisvaltion pilareita rakennettiin määrätietoisesti. Oma raha, koululaitos, kunnallishallinto, vahvistuva kansalaisyhteiskunta ja monet muut kansallista yhtenäisyyttä vahvistaneet pilarit veivät kohti ajatusta itsenäisestä valtiosta.

Kun tarkastelemme Mikkelin seudun historiaa 1800-luvulla, näemme, että nämä kansallisvaltiomme rakennepuut näkyivät myös meidän kotiseudulla. Olimme osa eurooppalaista suurempaa virtausta kansallisvaltioiden synnyssä - imperiumien puristuksessa.

Suomi on järjestöjen luvattu maa ja se näkyy erityisesti maamme historian kaareissa. Keskeisenä tekijänä kansallisen identiteetin rakentamisessa olivat järjestöt ja yhdistykset. Suomalaiset perustivat 1800-luvun loppupuolella kotikunnissaan järjestöjä, jotka kokosivat ihmisiä yhteisen tekemisen äärelle.

Liikemiesten Seura on vanhempi kuin itsenäinen Suomi ja vanhempi kuin yksikään elossa oleva ihminen. Tämä kertoo omaa tarinaansa suomalaisen kansalaisyhteiskunnan vahvuudesta. Ihmiset panevat tahtonsa ja toimeliaisuutensa omaehtoiselta pohjalta töihin yhteisten päämäärien eteen.

Syntyy kulttuuria ja yhteisöllisyyttä, jotka luvat elinvoimaa ja tahtoa kotiseudun hyväksi. Suomalaisen kulttuurin, yhteiskunnan ja aineellisen hyvinvoinnin juuret ovat vahvasti talonpoikaisen vapauden, kaupunkilaisen yritteliäisyyden, kaupankäynnin ja käsityöläisyyden maaperässä.

Suomalaisten vahvassa maanpuolustustahdossakin on osin kyse juuri tästä. Tunnetaan vahvaa henkilökohtaista omistajuutta maahan, kotiyhteisöön ja kulttuuriin, jonka kulmakiviä nämä järjestäytyneet kansalaistoiminnan muodot ovat. Siksi maata halutaan puolustaa, kun se tuntuu omalta.

Hyvä juhlayleisö,

Mikkelin liikemiesten seuran tarkoituksena oli yhdistyksen alkuperäisten sääntöjen mukaan: ”koettaa saada jäsenilleen tilaisuutta sivistävään seurusteluun ja aikaansaada yhteenliittymistä paikkakunnan liikemiesten kesken.”

Vuosikymmenten saatossa seuran toimijat ovat onnistuneet alkuperäisessä tarkoituksessa. Seura on läpi historiansa koonnut yhteen Mikkelin seudun elinkeinoelämän ja yhteiskunnallisen toiminnan vaikuttajia. Tavoitteena kotiseudun kehitys ja hyvinvointi.

Paikallistasolta syntynyt kehityksen nälkä oli keskeinen moottori koko maassa. 1800-luvun lopulla Suomi oli Euroopan köyhimpiä maita. Kansalla oli kuitenkin tahto nostaa elintaso ja kehittää maata.

Yrittäjien toimesta moni paikkakunta muuttui perinpohjin, kun tehtaita ja muuta liiketoimintaa synnyttiin. Myös Mikkelin kehityksessä yritykset ovat näytelleet keskeistä roolia eri vuosikymmenillä.

Yritykset ovat tuoneet työpaikat, verotulot julkisiin palveluihin ja vetovoimaisen kaupunkiympäristön palveluineen ja tapahtumineen. Liikemiesten seuralla on ollut tärkeä rooli Mikkelin elinvoiman rakentamisessa.

Hyvä juhlayleisö,

Liikemiesten seura on nähnyt 125 -vuoden historiansa aikana Suomen kasvun tarinan. Pieni pohjoinen kansa nousi köyhyydestä yhdeksi maailman arvostetuimmista valtioista.

Suomi rakensi identiteettiään 1800-luvulla, taisteli itselleen itsenäisyyden kahdessa sodassa ja rakensi hyvinvointiyhteiskunnan, joka on monella mittarilla maailman kärjessä.

Olemme luottaneet sivistyksen, ahkeruuden ja yritteliäisyyden voimaan. Pitäneet huolta yhteisöllisyydestä ja kansallisesta yksituumaisuudesta. Ja olleet terveellä tapaa isänmaallisia ja ylpeitä suomalaisuudesta. Suomalaiset kokivat, että oikeuksien lisäksi jokaisella on myös vastuita ja velvollisuuksia.

Nyt näemme maailman ja kotimaamme tilan voimakkaassa muutoksessa. Suomen historiallinen menestystarina on tullut tienhaaraan. Elintason ja hyvinvoinnin ylläpitäminen eivät ole itsestäänselvyyksiä, vaikka näin jotkut kuvittelivat.

Suomi on putoamassa pohjoismaisten hyvinvointiyhteiskuntien kelkasta. Meidän elintasomme ja hyvinvointimme ovat 2000-luvun aikana rakennettu liiaksi velkaantumisen varaan.

Suomessa uudistusvelan kasvamisen mahdollisti osaltaan myös se, että 2000-luvun alkuvuosina elettiin vielä Nokian vedolla hurjaa kasvun aikaa. Kun sitten lyhyen ajan sisällä Nokia romahti matkapuhelinmarkkinoiden huipulta ja Suomeen iski maailmalta finanssikriisi, josta tuli eurokriisi ja velkakriisi, oltiinkin yhtäkkiä aivan ihmeissään.

Vuodesta 2009 alkaen on eletty toinen toistaan seuraavien kriisien aikaa ja Suomi on tänä aikana monessa asiassa polkenut paikallaan ilman merkittävää talouden kasvua. Velkaelvytys on rullannut vuosi ja vaalikausi toisensa perään. Dynaaminen pohjoismaa alkoi vähä vähältä saada enemmän ja enemmän sellaisia piirteitä, jotka kenties olivat tutumpia Välimeren kuin Itämeren rannoilta.

Suomen suuntaa käännetään nyt määrätietoisesti. Velkaantumista jarrutetaan määrätietoisesti. Samalla talouskasvua vauhditetaan yli 500:lla toimella. Uudistamme työmarkkinoita, vähennämme

normitusta, edistämme vientiä, lisäämme yritysten kilpailua, sujuvoitamme luvitusta, investoimme väyliin, edistämme rahoitusta, vahvistamme yrittäjyyden ja omistamisen edellytyksiä, kannustamme verotuksella riskinottoon, vauhditamme yritysten investointeja ja monta muuta käytännön tekoa.

Tässä listassa on nyt niitä toimenpiteitä, joita Mikkelin yritys kentästä on pitkään toivottu. Työmarkkinoiden uudistus on yksi merkittävimmistä yrittäjyyttä ja työtä vauhdittavista kokonaisuuksista. Olemme nähneet jo 1990-luvulta lähtien, että Suomen työmarkkinoita tulee uudistaa työllisyyden ja yrittäjyyden lisäämiseksi. Nyt teemme hallituksessa uudistuksia, joita myös Mikkelin seudun yritys kentästä on vuosikymmeniä toivottu.

Työrauhauudistus tuli voimaan toukokuussa. Paikallisen sopimisen merkittävä laajentaminen on annettu eduskuntaan syyskuun ensimmäisellä viikolla. Sovittelujärjestelmän kehittäminen annettiin eduskunnalle lokakuun alussa. Yhteistoimintalain uudistukset ovat virkavalmistelussa. Lisäksi työryhmät tekevät parhaillaan töitä henkilöperusteisen irtisanomisen, määräaikaus kysymysten, lomautus- ja takaisinottovelvoiteasioiden kanssa. Näistä mikä tahansa olisi jo yksistään ollut millä tahansa vaalikaudella tätä ennen aivan massiivinen asia mutta nyt ne kaikki tehdään.

Toinen asia on julkisen talouden kuntokuuri. Hallitusohjelmassa sovittiin alun perin kuuden miljardin tasapainotustoimista tälle kaudelle ja näkymä kolmen miljardin lisätoimista ensi vaalikauden osalle. Kun talousennusteet näyttivät ennakoitua heikompaa kehitystä, päätimme hallituksessa aikaistaa tuota kolmea miljardia.

Meillä on nyt yhdeksän miljardin tasapainotusohjelma. Jos tällaista olisi joku väläyttänyt vaikka kolme tai neljä vuotta sitten, että maassa on pian hallitus, joka tasapainottaa taloutta yhdeksällä miljardilla yhdessä vaalikaudessa, ei sitä kukaan olisi uskonut. Nämä esimerkit kertovat paitsi siitä, että meillä on toimintakykyä ja toimeenpanokykyä, myös siitä, että suuret ja tärkeät asiat liikkuvat oikeaan suuntaan.

Otamme tosissamme Suomen pelastamisen. Olen luottavainen siihen, että Suomi saadaan kahden vaalikauden uudistuksilla takaisin jaloilleen.

***

Hyvä juhlayleisö,

Kansainvälinen turvallisuustilanne on muuttunut yhä vaarallisemmaksi. Euroopan, Pohjois-Amerikan, Lähi-Idän ja Aasin turvallisuus kietoutuvat yhä voimakkaammin yhteen.

Venäjä syventää yhteistyötään Pohjois-Korean, Iranin ja Kiinan kanssa. Venäjä jatkaa päättäväisesti raakoja sotatoimiaan Ukrainassa. Historian valossa näemme toimintamallit samanlaisina kuin Stalinilla. Piittaamattomuus ihmishengistä ja taloudellisesta hinnasta ei paina Putinin toiminnassa.

Vapaat demokraattiset maat saavat vastaansa yhä voimakkaammin yhdessä toimivat autoritääriset maat. Ulko- ja turvallisuuspolitiikan pilareita on jouduttu arvioimaan uudestaan. Puolustusministerinä tehtäväni on ennakoida ja varautua pahimpiin kehityskulkuihin. Viisaasti varautumalla osoitamme valmiutta. Ja sillä on ennaltaehkäisevää vaikutusta.

Rakennamme Suomen turvallisuutta neljän kovan pilarin varaan. Oma kansallinen puolustus, Nato, puolustusyhteistyö sekä yhteiskunnan kokonaisturvallisuus. Arkisessa toimintaympäristössäni teen yhteistyötä USA:n, Japanin ja muiden kansainvälisten ystävien kanssa, mutta yhtä lailla Mikkelin reserviläisten asiaa edistäen. Turvallisuuden kenttä on laaja.

Hyvä juhlayleisö,

Yksi tärkeimmistä tehtävistäni puolustusministerinä on ollut rakentaa ja edistää Suomen Nato-tavoitteita. Pelkkä jäsenyys ei riitä, vaan Naton tulee tehokkaasti kyetä puolustamaan kaikki alueitaan.

Nato ei läsnäoloaan tuputa, vaan jäsenvaltioiden tulee aktivoitua ja tehdä esityksiä miten kunkin valtion turvallisuus järjestetään. Yhtenä vaihtoehtona siis oli, että Suomi ei tavoittelisi mitään Naton toimintoja.

Päätin syksyllä 2023 käynnistää puolustusministeriön johtaman valmistelun Naton läsnäolosta Suomessa. Pidin viisaana, että Suomi lähtisi tavoittelemaan alueellista esikuntaa ja Nato-joukkojen läsnäoloa. Esittelin tavoitteemme helmikuun puolustuministerikokouksessa.

Neuvottelimme Nato-maiden puolustusministerien ja Nato päämajan suuntaan talven ja kevään aikana. Matkustin ahkerasti USA:ssa ja Euroopassa. Mikään ei ole NATOssa itsestäänselvää. Esimerkiksi moni maa on jäänyt toiveineen rannalle ruikuttamaan tai sitten toiveet ovat toteutuneet vasta 10 vuoden väynnön jälkeen kuten Baltiassa.

Monien vaiheiden ja kovien neuvottelujen jälkeen saimme kesäkuussa kaikkien Nato-maiden puolustuministereiltä tuen tavoitteillemme. Saimme hyväksynnän Nato-esikunnalle ja läsnäolojoukoille. Suomen turvallisuus vahvistuu näillä päätöksillä.

Kesän ajan kävimme vielä pitkälliset ja vaikeat neuvottelut esikunnan rakentamisen rahoituksesta hallituksen sisällä. Samaan aikaan selvitimme eri sijaintimahdollisuuksia.

Syyskuussa oli ilo tehdä puolustusministerinä päätös NATO-esikunnan sijoittamisesta Mikkeliin. Vuoden neuvottelut maailmalla ja kotimaassa oli saatu onnistuneesti maaliin.

Hyvä juhlayleisö,

Savon prikaatin vuosisataiset perinteet, kunniakkaat Porrassalmen taistelut ja alueen sijainti kartalla ovat jo aiemmin määrittäneet kaupungin identiteettiä.

Mikkeli tunnetaan päämajakaupunkina vapaussodan ja toisen maailmansodan ajalta. Marski on meillä torilla, leipähyllyssä ja kaikessa muussakin.

Nyt Mikkelin historia ja tulevaisuus saavat uuden pilarin Nato-kaupunkina. Se on hyödynnettävä täysimääräisesti.

Hyvä juhlayleisö,

vaikka juuri nyt maailma näyttää melko huolestuttavalta, siitä huolimatta luotan Suomen

valoisampaan tulevaisuuteen. Meillä on Suomessa paljon aihetta toivoon paremmasta. Taloudessa eletään nyt vaikeaa suhdannetta mutta se kääntyy aikanaan.

Nyt käynnissä olevien uudistusten myötä Suomi on silloin hyvässä iskussa tarttumaan uuden nousun eväisiin ja ottamaan kokoaan suuremman siivun kasvavasta maailmantalouden kakusta. Uusi roolimme Nato-jäsenenä tuo meille tunnettavuutta ja uskottavuutta paitsi turvallisuuden saralla, myös elinkeinotoiminnan puolella.

Minä uskon ja tiedän, että me kyllä selviämme ja pärjäämme. Tämän päivän tekojemme arvioidaan tulevissa juhlapuheissa. Siksi meidän on tunnustettava tosiasiat ja otettava vastuuta yhteisen isänmaamme tulevaisuudesta.

Kun näin teemme, tulevat sukupolvet voivat tarkastella historiaa yhtä ylpeinä kuin me tänään täällä Mikaelissa.

Näillä sanoilla onnittelen 125-vuotiasta Mikkelin liikemiesten seuraa ja kaikkia seuran toimintaan osallistuneita.